

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
EUROSYSTEM

**Stretnutie vedenia Národnej banky Slovenska
s predstaviteľmi poskytovateľov platobných služieb
a nebankových poskytovateľov úverov v Slovenskej republike**

Bratislava, 30. máj 2018

Obsah

- 1. Trendy a riziká v slovenskom finančnom sektore**
- 2. Aktuálne zmeny v oblasti regulácie inštitúcií platobných služieb a nebankových poskytovateľov úverov**

1.

TRENDY A RIZIKA V SLOVENSKOM FINANČNOM SEKTORE

Trendy v úveroch domácnostiam

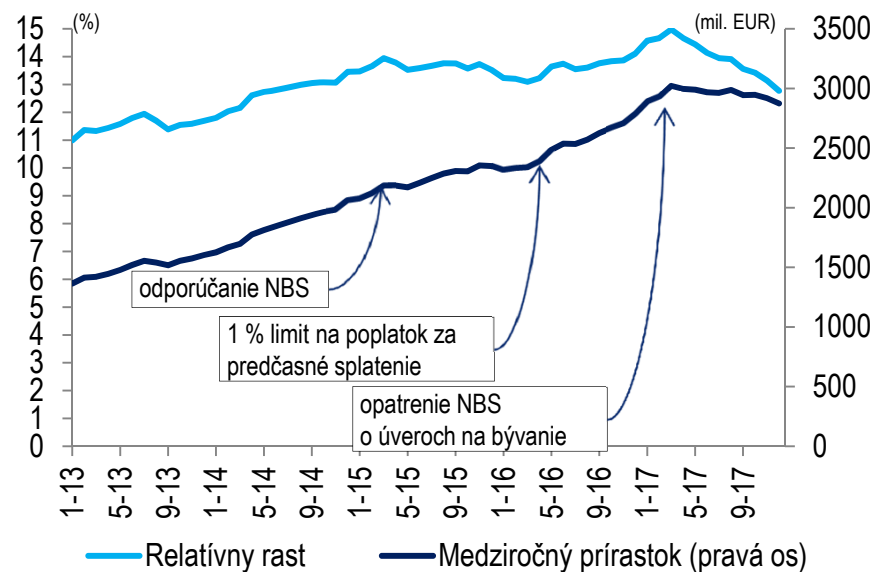

Úvery na bývanie

▪ Úvery na bývanie zaznamenali stabilizáciu

- Úvery na bývanie dosiahli najvyšší prírastok v marci 2017 (3 mld. €)
- Aj naďalej sa ich prírastky udržuujú blízko historických maxim
- Stále išlo o prakticky najvyšší nárast objemu úverov na bývanie v EÚ
- Úrokové sadzby nových úverov klesali už len mierne, k marcu 2018 dosiahli 1,7 %

Prírastok objemu úverov na bývanie (mil. EUR)

Zdroj: NBS.

Bankové spotrebiteľské úvery

- **Spotrebiteľské úvery v bankách naďalej rastú**

- Prírastok bankových spotrebiteľských úverov je od roku 2015 približne konštantný (cca 550 mil. € ročne)
- Úrokové sadzby v posledných mesiacoch roka 2017 poklesli na nové minimum (8,3 %), v roku 2018 mierne vzrástli
- Spotrebiteľské úvery sú aj naďalej prevažne poskytované s najvyššou možnou splatnosťou - 8 rokov

Nebankové spotrebiteľské úvery

- **Objem nebankových spotrebiteľských úverov sa výrazne nemenil**

- Portfólio nebankových úverov k marcu 2018 pokleslo pod 1 mld. €
- Podiel nebankového sektora na celkovom spotrebnom financovaní poklesol na prelome rokov 2017 a 2018 z 20 % na 15 %
- Veľkosť nebankového portfólia bola ovplyvnená začlenením jednej nebankovej spoločnosti pod materskú banku
- Na produkciu môže čoraz viac vplývať aj znižovanie úrokového stropu

Úvery na bývanie

- **Objem zlyhaných úverov na bývanie sa prakticky nemenil**
 - Podiel zlyhaných úverov mierne poklesol na hodnotu 1,7 % k marcu 2018
 - Zlyhané úvery nie len nepribúdajú, ale dokonca sa vo väčšej miere opäť presúvajú medzi štandardne splácané (s výnimkou stavebných sporiteľní)

Spotrebiteľské úvery

- **Zlyhania spotrebiteľských úverov sa zlepšili**
 - Miery zlyhania spotrebiteľských úverov sa zlepšili, časové rady sú však ovplyvnené účtovnými zmenami (IFRS 9)
 - Podiel zlyhaných úverov k marcu 2018 predstavoval 9,3 %, je však skreslený jednorazovou zmenou jednej nebankovej spoločnosti, ktorá sa včlenila do materskej banky

Novela opatření NBS

Potreba nových opatrení

- **Rast zadlženosti domácností je príliš rýchly**
 - Zadlženosť rastie pri súčasných veľmi nízkych úrokových sadzbách nadmerným tempom
 - Domácnosti s príliš vysokým dlhom (v porovnaní s ich príjmom) môžu mať neskôr vážne problémy so splácaním týchto úverov – potenciálne vážne problémy pre finančný sektor a aj domácu ekonomiku
 - Hoci ekonomika zažíva priaznivé časy, dlh domácností rastie príliš rýchlo

Limity na LTV

- **Návrh na zníženie limitu na LTV**
 - Zrušenie úverov na bývanie s LTV nad 90%
 - Zníženie podielu úverov s LTV nad 80% postupne na 20 % produkcie

Limit na zadlženosť (DTI)

- **Návrh na nový limit celkovej zadlženosti k príjmu**
 - Celková zadlženosť klienta nemôže prekročiť 8-násobok čistého ročného príjmu
 - Navrhuje sa výnimka, ktorá postupne klesne z 20% na 10% produkcie (5% bez obmedzenia + 5 % pre mladých žiadateľov do DTI 9)

Zameranie minulých opatrení

- **Predchádzajúce opatrenie (finančná rezerva)**
 - Zamerané najmä na rizikovejších klientov s nižším príjmom
 - Týkalo sa najmä spotrebiteľských úverov
 - Dopad na bankový aj nebankový sektor

Zameranie nových opatrení

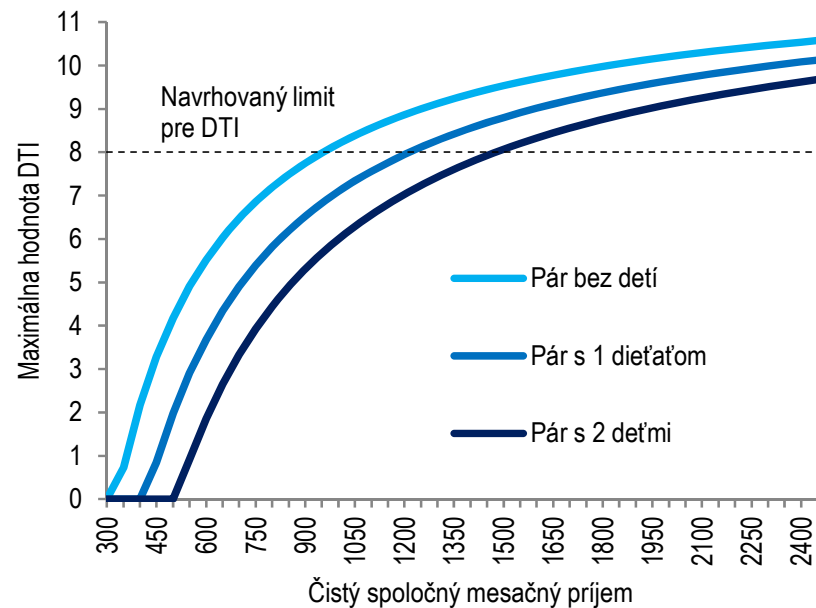
- **Navrhované opatrenie (DTI)**
 - Zamerané na domácnosti so stredným a vyšším príjmom
 - Bude sa týkať najmä úverov na bývanie a ich dofinancovanie
 - Dopad hlavne na banky

Dopad DTI len na stredné a vyššie príjmové kategórie

- **Limit na zadlženosť má dopad len pre domácnosti so stredne vysokým až vyšším príjmom**
 - Existujúce opatrenia už teraz nedovolia nízkopríjmovým klientom vysoké DTI (*implicitný limit DTI*)
 - Prekročenie limitu DTI 8 je možné prakticky len u klientov s úverom na bývanie

Implicitný limit pre celkovú zadlženosť

Zdroj: NBS.

2.

AKTUÁLNE ZMENY V OBLASTI REGULÁCIE INŠTITÚCIÍ PLATOBNÝCH SLUŽIEB A NEBANKOVÝCH POSKYTOVATEĽOV ÚVEROV

Spotrebiteľské úvery a úvery na bývanie

Zavedenie limitu na podiel celkovej zadlženosti klienta k jeho čistému ročnému príjmu (DTI) a sprísnenie limitu na podiel úveru k hodnote založenej nehnuteľnosti (LTV)

- Návrhom novely opatrenia NBS č. 10/2017 k **spotrebiteľským úverom** sa upravujú podrobnosti o DTI
- Návrhom novely opatrenia NBS č. 10/2016 k **úverom na bývanie** sa upravujú podrobnosti o DTI a sprísnenie LTV
- Obidva návrhy noviel opatrení boli predložené na rokovanie Bankovej rady v termíne 29.5.2018

Predschrávané spotrebiteľské úvery

- Cieľom NBS je prioritne upraviť základ návrhu opatrenia o spotrebiteľských úveroch, t.j. oblasť DTI/LTV, a až následne pokračovať na nadstavbe, t.j. na oblasti predschrávaných úverov
- Do pozornosti dávame ustanovenie § 7 ods. 28 zákona č. 129/2010 Z. z. – zavedené novelou č. 279/2017 Z. z. (ide o ustanovenie o povinnosti overovať príjem v Sociálnej poisťovni prostredníctvom registra)

- *NBS zaznamenala zvýšenú aktivitu marketingových kampaní dohliadaných subjektov, ktoré upozorňujú na ťažšiu dostupnosť úverov na bývanie v súvislosti s novou reguláciou.*
- *NBS priebežne monitoruje marketingové aktivity všetkých dohliadaných subjektov (vrátane finančných agentov) s cieľom zamedziť používanie nekalých obchodných praktík.*
- *Dohliadané subjekty sú zodpovedné za zamedzenie šírenia nesprávnych a neúplných informácií ich distribučnými kanálmi o dopadoch novej regulácie.*

Platobné služby (PSD 2 a PAD)

Zákon o platobných službách

- Novela zákona o platobných službách bola schválená (zákonom č. 281/2017 Z. z.) a je platná a účinná od 13. januára 2018
- NBS k nej vydala metodické usmernenie č. 2/2018 pre všetky dotknuté subjekty vrátane nových subjektov (žiadateľov) s cieľom zosúladenia s novými požiadavkami vyplývajúcimi z PSD2

Centrálny register EBA o poskytovateľoch platobných služieb

- Zoznam (register subjektov) bude slúžiť ako dočasné riešenie na overovanie tretích strán. Register subjektov je funkčný a dostupný na webovom sídle NBS (<https://subjekty.nbs.sk/api/psd2>)
- NBS intenzívne komunikuje problematiku registra podľa PSD2 na pracovných stretnutiach s EBA.

Oznamovanie odmietnutia prístupu k platobnému účtu podľa PSD2

- Na základe ustanovenia § 28 ods. 5 a 7 zákona č. 492/2009 Z. z. o platobných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zavádza NBS postup oznamovania o odmietnutí prístupu k platobnému účtu
- Na webovom sídle NBS je zverejnená informácia, akým spôsobom je potrebné oznamovanie nahlasovať (nahlasovanie cez štatistický zberový portál prostredníctvom vzoru oznámenia)

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
EUROSYSTÉM

Ďakujeme za pozornosť